

učenci: Jane Petkovski, Božo Šprajc, Tomaž Kralj, Žare Lužnik, Borut Blažič. Naj bo tudi nanje ta dragocena knjiga blag spomin.

Igor Košir

Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja, izdal in založil Pokrajinski arhiv Maribor, Maribor 2002, 356 strani

V prvem zborniku nove publikacije Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja so objavljeni referati dopolnilnega izobraževanja s področja arhivistike, dokumentalistike in informatike, ki je bilo od 13. do 15. marca 2002 v Radencih. Prispevki, skupno jih je enaintrideset, so razdeljeni na šest vsebinskih sklopov. V prvem sklopu so referati z najširšega področja arhivske prakse. Drugi sklop je namenjen predpisom in zakonodaji. Tretji sklop je namenjen varovanju arhivskega gradiva in konservaciji, četrti sklop izobraževanju. V petem sklopu so predstavljeni arhivi v odnosu do sorodnih ustanov in šesti sklop je namenjen informatiki.

Problematika s področja strokovnih in tehničnih vprašanj v arhivih se je razširila na področje nove arhivske zakonodaje in na področje elektronskega arhiviranja. Tako smo po dolgi tradiciji izdajanja zbornika posvetovanj z naslovom Arhivi, št. 1-4, in v nadaljevanju Sodobni arhivi, začeli izdajati zbornik posvetovanj z novim naslovom, ki naj bi izražal vsebino posvetovanj. Zasnovana je bila nova oblika zbornika, z ovitkom v barvi, ki iz bele prehaja v modro. Na ovitku je slika računalniškega zaslona, na katerega je položena knjiga. Na dnu ovitka je naslov publikacije. Posamezne sklope prispevkov loči list z napisom sklopa in obarvanim robom.

Izvillečki referatov so objavljeni v izvornem jeziku referatov, njihov prevod je v angleškem jeziku. Poleg tega je vsak referat opremljen še s prevodom povzetka v slovenskem, nemškem ali angleškem jeziku, in to glede na izvorni jezik referata. Izvillečki in povzetki posameznih prispevkov pomagajo razumeti vsebino prispevkov tistim bralcem, ki ne razumejo dobro jezika, v katerem je referat napisan. Prispevki, ki so napisani v makedonščini, so natisnjeni samo v cirilici.

V sklopu Iz arhivske prakse je devet referatov. V referatu Nekateri težave pri varstvu arhivskega gradiva z vidika inšpekcijskega nadzora (str. 7-14) dr. Dragan Matić (Ljubljana) v treh sklopih predstavi stanje materialnega varstva arhivskega gradiva v slovenskih javnih arhivih; posamezne težave, ki nastopajo ob inšpekcijskih ogledih in so zakonodajno-pravne narave; svoj pogled na pomanjkljivosti delovanja arhivske javne službe ter pobudo za izboljšanje varstva arhivskega gradiva.

Merki na zaščito na arhivska građa vo depoata na državniot arhiv na Republika Makedonija (str. 15-26)

je naslov referata, ki sta ga pripravila Gace Stojanov in Stanojka Todorovska (Skopje). V njem predstavita varovanje arhivskega gradiva na treh heterogenih področjih: administrativno zaščito (vodenje evidenc o gradivu), preventivno zaščito in zaščito ob pomoči konservacije in restavracije gradiva.

Janez Kopač (Kranj) v referatu Dokumentarno in arhivsko gradivo ter ustvarjalci (str. 27-37) predstavi obveznosti med javnopravnimi osebami in organi javne uprave, ki so določene v arhivski zakonodaji in v uredbi, ki velja za vse državne organe ter pravne in fizične osebe, ki izvajajo upravne naloge po pooblastilu. Nakazane so naloge vodilnih uslužbencev za pravilno ravnanje z gradivom, pa tudi roki hranjenja, ki so marsikdaj neuskklajeni in terminološko nejasni.

Osobenosti izlučivanja bezvrijednog registraturnog materiala iz stradalih fondova arhivske gradje u nastajanju (str. 38-44) je naslov referata Izeta Šabotića (Tuzla). Avtor v njem poudarja, da je izločevanje kompleksen proces, ki mora temeljiti na strokovnem znanju in potrebi arhivske dejavnosti. Proces mora biti natančno programiran in strukturiran, hkrati pa mora upoštevati postopke, ki so zakonsko predvideni. Na ta način so omogočeni minimalni pogoji za rekonstrukcijo pomembnega dokumentarnega gradiva, ki je bilo uničeno v različnih okoliščinah (vojna, elementarne nesreče).

Mag. Suzana Fajmut-Štruel (Mežica) je predstavila referat z naslovom Varovanje arhivskega gradiva "RSC Mežica" (str. 45-54), ki ga je pripravila z Danilom Pungartnikom (Mežica). Rudnik svinca in cinka Mežica hrani obsežen fond arhivskega gradiva, ki ga je po Zakonu o rudarstvu dolžan predati pristojnemu arhivu. Avtorja predstavitava predlog, da se arhivsko gradivo, ki pomeni neprecenljivo kulturno dediščino, ohrani v Mežici, saj bo določen del gradiva ostal v uporabi tudi po zaprtju rudnika. Strokovni nadzor nad hrambo pa opravlja pristojni državni arhiv, Pokrajinski arhiv Maribor.

Komunikacija med arhivi in ustvarjalci na področju pravosodja – nerešeni problemi in poti do njihove premostitve (str. 55-63) je naslov referata Emice Ogrizek (Maribor). Avtorica obravnava razmerja med arhivi in javnopravnimi osebami s področja pravosodja po obstoječi zakonodaji in probleme, ki nastajajo zaradi nekaterih neuskklajenih predpisov, gledanj na dokumentarno gradivo, novih oblik poslovanja in zapisov.

Boštjan Gaberc (Šentrupert) v prispevku Upravljanje in arhiviranje tehnične dokumentacije (str. 64-68) opozarja na tveganja in nevarnosti, ki jih je treba upoštevati pri izbiri načinov, oblik in medijev ter njihovi kombinaciji za arhiviranje vseh vrst dokumentov, katerih eliminacija nam zagotavlja varno in dolgo hrambo dokumentov, hkrati pa nam v obdobju hrambe omogoča učinkovito upravljanje z njimi.

Otvorena pitanja Bosansko-hercegovačke arhivske teorije i prakse (str 69-74) je naslov prispevka Azema Kožarja (Tuzla). Avtor v njem naniza nekatera najpomembnejša vprašanja bosansko-hercegovačke arhivske teorije in prakse. Pojasnjuje vprašanje arhivske zakonodaje, ki je okvir za delovanje arhivov. Predstavi

vzpostavljanje arhivske mreže v okviru procesa obnove arhivske službe v Bosni in Hercegovini in notranji ustroj arhivske službe. Spregovori tudi o sukcesiji arhivskega gradiva in arhivskem mednarodnem sodelovanju.

Bojana Zadavec (Maribor) v referatu Ohranjenost matičnih knjig in njihovo varovanje na območju, ki ga teritorialno pokriva Pokrajinski arhiv Maribor (str. 75-86), predstavi pomen matičnih knjig, ki so temeljne evidence o osebnem statusu posameznika, o osebnem imenu in državljanstvu Republike Slovenije. To so javne listine, ki pravno veljavno dokazujejo rojstvo, poroko in smrt. Hkrati so edinstvene evidence o vseh ljudeh, rojenih na območju naše države, o vseh slovenskih državljanih, njihovih prednikih, poklicih in bivališčih. Prav zaradi pomembnosti matičnih knjig je naša naloga, da jih ohranimo za prihodnje rodove.

V sklopu Predpisi in zakonodaja je šest referatov. Marjan Zupančič (Ljubljana) v referatu Uredba o poslovanju organov javne uprave z dokumentarnim gradivom (str. 89-96) obravnava razloge za izdajo Uredbe in v trinajstih točkah opozori na najpomembnejše nove rešitve v Uredbi (sprememba naslova uredbe, sprememba nekaterih izrazov v uredbi).

Dime Jurakov (Skopje) v referatu Primena na uredбата za kancelarisko i arhivsko rabotenje kaj imatelite na dokumentaren material i arhivska građa (str. 97-105) predstavi izvajanje Uredbe o pisarniškem poslovanju pri imetnikih dokumentarnega in arhivskega gradiva. Uredba in Navodilo sta dve zelo pomembni pravni orodji, s katerima se urejajo vprašanja pri vsakdanjem delu s spisi in predmeti od njihovega nastanka in prejetja pa vse do predaje arhivskega gradiva v trajno hranjenje v arhiv.

V referatu Arhivi in avtorsko pravo (str. 106-114) Zdenka Semlič-Rajh (Maribor) predstavlja avtorsko pravo in sorodne pravice, ki uravnavajo predvsem zaščito tiskanih del. Podlaga za vse nacionalne zakone o avtorskih pravicah sta Bernska konvencija in Konvencija mednarodne organizacije za intelektualno lastnino, ki je bila podpisana decembra 1996. Področje avtorskih pravic in avtorskega prava v slovenskih arhivih je dokaj nerazjasnjeno in nedodelano področje.

Organizacijski predpis o arhiviranju v Savi d.d. – Uporaba in izkušnje (str. 115-120) je naslov referata Ratomira Mladenoviča (Kranj). Avtor v njem predstavi operativno delo arhivarja v podobnem položaju, kot ga ima on v Savi d.d., to je v uspešnem podjetju, v katerem se že daljše obdobje (več kot trideset let) zavedajo, da je dokumentarno gradivo pomemben vir podatkov za sprotno strokovno delo in pomemben vir arhivskega gradiva.

Marta Rau Selič (Ljubljana) v referatu Čim bolj se cilji bližajo, tem bolj se pota križajo (str. 121-130) predstavi uporabo arhivskega gradiva. Novi nosilci informacij uporabniku omogočajo lažji dostop do arhivskega gradiva in hkrati zaščito le-tega. Vendar to ne pomeni odstranitve problemov pri izvajanju uporabe arhivskega gradiva. Tudi v prihodnje se ne bomo izognili človeškemu dejavniku in osebnim presojam. Upamo lahko, da nam bodo v takih primerih pri odločitvah pomagali pravni in upravni predpisi in bomo

ostali zvesti visoki ravni arhivskega dela ter varovanja kulturne dediščine.

Upravljanje z dokumentacijo ISO 9001 : 2000 (str. 131-137) je naslov referata Stanka Čuferja (Ljubljana) in Dušana Žbogarja (Ljubljana). Avtorja poudarjata, da je sistem kakovosti, zasnovan na standardu ISO 9001 : 2000, uspešen le, če temelji na dokumentiranih zahtevah za upravljanje s procesi in njihovimi sestavinami ter doslednem izvajanju zahtev v praksi. Dokumentiranje sistema kakovosti poteka in se izvaja na treh ravneh, in sicer: strateško načrtovanje kakovosti, organizacijski predpisi in delovna navodila ter dokumentacija o izvajanju sistema kakovosti.

V sklopu Varovanje arhivskega gradiva in konservacija so štirje referati. Ivan Klaneček (Hoče) v referatu Problematika neustreznih zgradb za arhive (str. 141-146) obravnava prostorsko in klimatsko problematiko za arhivske dejavnosti, ki se izvajajo v neustreznih poslopih, ki niso namensko grajena za arhivske namene. Starejše arhivske stavbe so bile v preteklosti slabo vzdrževane in so zato vlažne. Glede funkcionalnosti so za arhivsko stroko neprimerne, adaptacije za arhivski namen pa so težko izvedljive in neracionalne.

Meta Černič Letnar (Ljubljana) in dr. Jedert Vodopivec (Ljubljana) v referatu Kakovost lepenke in zaščita arhivskega gradiva (str. 147-160) prikažeta raziskovalni projekt iz obdobja 1998-2001, v katerem so izvedli aplikativno raziskavo ugotavljanja kakovosti papirja, kartona, lepenke in kombiniranih materialov, ki se uporabljajo za zaščito arhivskega gradiva. Primerjalno so ugotavljali lastnosti in kakovost embalažne lepenke, ki se uporablja za izdelavo zaščitne škatle v arhivske namene. Določili so kakovost posameznih vzorcev lepenk na podlagi standarda BS 1133/7.5 za embalažno škatlo in določili trajnost obstojnosti na podlagi standarda za trajno obstojne papirje SIST/EN/ISO 9706 (∞).

Ohranjanje gradiva na "kislem" papirju (str. 161-165) je naslov referata dr. Jane Kolar (Ljubljana). V 19. stoletju so raziskovalci ugotovili, da nova tehnologija klejenja papirja v kislem mediju povzroči pospešeno razgradnjo le-tega. Kljub temu se je postopek uporabljal vse do konca dvajsetega stoletja in danes se knjižnice in arhivi po svetu ukvarjajo s problematiko ohranjanja tako imenovanega "kislega" papirja. V prispevku so predstavljene možnosti zaščite tovrstnega gradiva v izvirnem formatu (razkisljevanje gradiva, vodni postopki razkisljevanja, nevodni postopki razkisljevanja).

Dominik Košič (Ljubljana) v referatu Masovni način razkisljevanja arhivskih dokumentov (str. 166-170) predstavlja metode masovnega razkisljevanja dokumentov, med njimi Bückerbergovo restavratorsko metodo, ki so jo razvili nemški arhivarji in je plod večletnega raziskovalnega dela. V ta namen so strokovnjaki v Neschenu razvili stroj za samodejni postopek razkisljevanja.

V sklopu Izobraževanje so štirje referati. Vladimir Žumer (Ljubljana) v referatu Izobraževanje delavcev, ki delajo z dokumentarnim gradivom, s poudarkom na elektronskem arhiviranju (str. 173-86) navaja, da je

izobraževanje predpisano z arhivskim podzakonskim aktom in z uredbo o pisarniškem poslovanju organov javne uprave. Prispevek govori tudi o tem, kaj bi morali ti delavci poznati v zvezi z elektronskim arhiviranjem, zlasti po sprejetju Zakona o elektronskem poslovanju in elektronskem podpisu.

La riforma dell'ordenamento delle scuole di archivistica in Italia (str. 187-197) je naslov referata Pierpaola Dorsi (Trst). V Italiji zadnja desetletja precej razpravljajo o posodabljanju poklicnega izobraževanja arhivistov. Zdaj so na pragu normativnih sprememb, vendar ne smejo zanemariti izkušenj, ki so dozorevale z bogato tradicijo na tem področju.

Albino Senčić (Rijeka) je imel referat Obrazovanje radnika koji (u registraturama) rade na registraturnom gradivu (str. 198-203). V njem je prikazal reševanje vprašanja izobraževanja delavcev, ki delajo z registraturnim gradivom. Takšno izobraževanje izvajajo v arhivu na Rijeki in v ta namen organizirajo strokovne seminarje, predpisan pa je tudi izpit iz te snovi. Tako so v desetih letih izobrazili šesto udeležencev tečajev.

Stručno obrazovanje AV arhivista na regionalnim seminarima FIAT/IFTE (str. 204-208) je naslov referata Branka Bubenika (Zagreb). Avtor v njem poroča o načrtih in dejavnosti komisije za strokovno izobraževanje svetovne organizacije TV-arhivov FIAT/IFTE. Kot je povedal, se oblikujejo svetovne, regionalne in subregionalne mreže za izobraževanje AV-arhivistov. Obenem je predstavil dva regionalna strokovna seminarja FIAT/IFTE: seminar za AV-arhiviste Vzhodne Evrope v Moskvi in seminar za arhiviste Latinske Amerike v Ciudadu de Mexico. Predstavitev je potekala preko VHS-filma.

V sklopu Arhivi in sorodne institucije je bilo šest referatov. Simona Velunšek je predstavila referat z naslovom Varovanje in vrednotenje arhivskega gradiva v osnovnih šolah, za katere je pristojen Pokrajinski arhiv Maribor (str. 211-217). Poudarila je, da sta varovanje in arhiviranje šolske dokumentacije potrebni iz več razlogov. Na podlagi ankete in stanja na šolah je bilo ugotovljeno, da se pravilnik in arhivska zakonodaja ne upoštevata, kot bi se morala. Potrebno bo večje sodelovanje na področju materialnega varovanja in ustrezno izobraževanje ljudi, ki delajo z dokumentarnim gradivom.

Fototeka v Pokrajinskem arhivu Maribor (str. 218-226) je naslov prispevka Sabine Lešnik (Maribor). Avtorica navaja priporočila za materialno varovanje fotografskega in filmskega gradiva. V referatu so opisani načini hrambe, urejanja in popisovanja fototeke v Pokrajinskem arhivu Maribor. V povzetku je navedena ugotovitev, da je za izboljšanje materialnega varovanja gradiva potrebno sodelovanje s strokovnjaki.

Sašo Radovanovič (Maribor) je imel referat z naslovom Razglednice – fotografije in zgodovinske karte arhivalije ali muzealije? (str. 227-231) V njem navaja, da so razglednice, fotografije in zgodovinske karte predmet zbiranja sorodnih kulturnih ustanov. Nedorečenost, v katero kategorijo kulturne dediščine sodijo, povzroča danes precej stihijsko zbiranje gra-

diva, to pa onemogoča celosten pregled nad zbranim gradivom, njegovo obdelavo in uporabo.

Pregled arhivskega gradiva in njegova problematika v muzejih severovzhodne Slovenije (str. 232-244) je naslov prispevka Irene Mavrič (Maribor). Avtorica obravnava dediščino arhivskega gradiva v muzejih severovzhodne Slovenije in njegovo problematiko. Prvi del referata je pregled arhivskega gradiva v Muzeju narodne osvoboditve v Mariboru, Koroškem pokrajinskem muzeju, Pokrajinskem muzeju Ptuj in Pokrajinskem muzeju Murska Sobota; v drugem delu pa avtorica opozori na problem arhivalije in muzealije.

Jerneja Ferlež (Maribor) je imela referat Arhivski viri v etnološkem raziskovanju s poudarkom na raziskovanju bivalne kulture v Mariboru (str. 245-253). V prispevku piše o raziskovanju preteklosti v etnologiji in o vlogi arhivskih virov med drugimi viri, ki jih uporabljajo etnologi. Natančneje je opisana uporaba arhivskega gradiva fonda Uprave za gradnje in regulacijo Pokrajinskega arhiva Maribor na primeru etnološkega raziskovanja bivalne kulture v Mariboru.

Arhivska služba Univerze v Mariboru in njeni problemi (str. 254-259) je naslov prispevka Lidije Gregorec (Maribor). Avtorica poudarja, da se strokovni delavci, ki delajo z dokumentarnim in arhivskim gradivom pri ustvarjalcih, vsi po vrsti srečujejo z bolj ali manj podobnimi problemi, predvsem s težavo, kako zagotoviti ustrezno strokovno hrambo in varstvo tega gradiva. Primer Univerze v Mariboru natančno predstavlja problematiko organizacije arhivske službe pri ustvarjalcih glede na njen položaj znotraj ustanove na eni in odnos do pristojnega arhiva na drugi strani.

V sklopu Informatika je bilo dvanajst referatov. Peter Hawlina (Škofja Loka) je imel referat z naslovom Prenos arhivskega gradiva na sodobne medije (str. 263-268). V njem obravnava vidike prenosa arhivskega gradiva, ki so ga zbrali člani Slovenskega rodoslovnega društva, na sodobne medije. Rezultati dela so zelo pomembni in uporabni tudi za različne stroke, kot so zgodovina, etnologija, antropologija, slavistika, biografije in podobne.

Arhiviranje digitalno podpisanih elektronskih dokumentov (str. 269-277) je naslov referata Alenke Žužek in Aleša Dobnika (oba Ljubljana). Avtorja navajata, da elektronski način izmenjave dokumentov postaja prevladujoči način poslovanja oziroma komuniciranja, tako za poslovne kot tudi za zasebne namene. Elektronsko poslovanje in komuniciranje prinašata veliko prednosti, vse večja pa postaja potreba po zagotavljanju varnosti podatkov in resnične identitete oseb v medsebojnem komuniciranju. Referenta v svojem prispevku predlagata smernice za rešitev te problematike.

Milan Selan (Ljubljana) je predstavil referat Od prvih besedilnikov do brezpapirne pisarne – e-poslovanje vlade – e-arhivi (str. 278-284). Navaja, da je bilo treba oblikovati posebno zbirko vladnih gradiv, do katere dostopajo tako z ministrstev, kot tudi od koder koli, kjer je dovolj močan signal za GSM-telefon. Zbirko so oblikovali, da se dokumenti ne bi podvajali, kot so se doslej na papirju, in zaradi varnosti podatkov. Elektronski dokumenti povzročajo

veliko problemov. Pozitivna zakonodaja nam dovoljuje hrambo e-dokumentov v stalni zbirki in v arhivu, tako se vsa problematika prenese na delavce oziroma službe, ki so zadolžene za ohranjanje dokumentov za daljše obdobje.

Problemi formiranja in dela videoarhivov malih televizij v Bosni in Hercegovini (str. 285-289) je naslov referata Envera Čengića (Sarajevo). Avtor v njem poudarja, da bi bilo napačno, če bi razpravljali o dokumentarnem in arhivskem gradivu (na papirju), obenem pa zanemarjali probleme avdio-vizualnega gradiva. To je arhivsko gradivo in ga moramo obravnavati enako, ne glede na to da ga hranimo na novih nosilcih informacij. To je tudi temeljni razlog za prispevek o naravi AV-materiala in o gradivu, ki nastaja v televizijskih hišah v Bosni in Hercegovini.

Aleksander Lavrenčič (Ljubljana) je imel referat *Ustvarjanje računalniške baze podatkov o starem filmskem gradivu Televizije Slovenija* (str. 290-294). V prispevku predstavlja načrtovani projekt ustvarjanja računalniške baze podatkov o starem filmskem gradivu TV Slovenija. Za izdelavo računalniškega popisa je uporabljen urejevalnik besedil in podatkovnih zbirk EVA. Izdelane so opombe glede presnemavanja na nove digitalne nosilce.

Brane Salamon (Ljubljana) v referatu *E-časopisna dokumentacija in njena praktična uporaba* (str. 295-298) opozarja, da se je postavljanje elektronskih dokumentacij in arhivov znašlo pred velikimi težavami. Na eni strani je problem obsega, saj se le-ta ves čas povečuje, elektronski mediji za hranjenje arhivskega gradiva pa se tudi prehitro spreminjajo in nastaja problem uporabe arhivov in dokumentacij v elektronski obliki.

Zaštita starih novina na novim medijama (str. 299-308) je naslov referata Vesne Milčič Trajbar (Zagreb). Avtorica navaja, da je v Mestni knjižnici Zagreb zbirka periodike, ki obsega časnike, od katerih jih je pet odstotkov iz 19. stoletja in dvajset odstotkov iz obdobja od 1900 do 1945. Drugi so iz obdobja po letu 1945. Kot enega izmed načinov, da se pomembno knjižnično gradivo ohrani za prihodnje uporabnike, so odkrili prenos na nove elektronske medije, ki so manj občutljivi za poškodbe zaradi spremembe temperature in onesnaženosti zraka ter se ne poškodujejo z vsakodnevno uporabo.

Leopold Mikec Avberšek (Maribor) je pripravil prispevek *Računalniška evidenca uporabe arhivskega gradiva*, podprta s programsko opremo COBISS/IZ-POSOJA (str. 309-316). Računalniška evidenca uporabe arhivskega gradiva je del načrtovanega enotnega arhivskega informacijskega sistema. V Pokrajinskem arhivu Maribor smo po vključitvi v izposojno knjižničnega gradiva začeli tudi testno evidentiranje uporabnikov arhivskega gradiva. Za to smo pripravili zapise o arhivskem gradivu in bazo podatkov uporabnikov arhivskega gradiva. Pri delu v čitalnici uporabljamo kombinacijo ročne in računalniške evidence uporabnikov. V referatu so predstavljene izkušnje pri uporabi programske opreme Cobiss/Izposoja.

Struktura zemljiškega gospodarstva ob pomoči sodobne informacijske tehnologije (str. 317-321) je naslov referata Boruta Holcmana (Maribor). Avtor, kot upo-

ravniki arhivskega gradiva, v svojem prispevku razpravlja o odnosih med arhivistom in uporabnikom ter med klasično uporabo arhivskega gradiva in uporabo arhivskega gradiva na sodobnem nosilcu informacij. Predstavi prednosti digitalizacije dokumentov, ki jih raziskovalec potrebuje pri svojem raziskovalnem delu in pregled dokumentov, ki so jih v arhivu že digitalizirali.

Miroslav Novak (Maribor) in Vladimir Drobnjak (Koper) v referatu *Zasnova in strateške usmeritve slovenskega vzajemnega arhivskega informacijskega sistema* (str. 322-333) poročata o izhodiščih in strateških usmeritvah oblikovanja vzajemnega slovenskega računalniško podprtega arhivskega informacijskega sistema. Ta bi ob upoštevanju najnovejših tehnološko – tehničnih rešitev temeljil na mednarodnih standardih za popisovanje arhivskega gradiva in ustvarjalcev ter na slovenski pozitivni zakonodaji. Vključeval naj bi tako poklicne arhivske ustanove, kakor tudi druge ustanove in ustvarjalce arhivskega gradiva v Sloveniji.

Zasnova InfoArha (str. 334-340) je naslov referata Darije Plevel in Jožeta Škofljanca (oba Ljubljana). Avtorja v njem opisujeta strokovno in tehnično zasnovo programa InfoArh, ki pomeni računalniško rešitev za podporo strokovnim delovnim postopkom v slovenskih arhivih in temelj za oblikovanje Arhivskega enotnega računalniškega informacijskega sistema Slovenije AERISS. V prispevku prikazujeta razvoj informacijskega sistema Arhiva Republike Slovenije in regionalnih arhivov, arhitekturo sistema, strokovne delovne postopke in splošne značilnosti sistema.

Sklepni referat Infoarha je prispevek z naslovom *Uporaba InfoArha pri ustvarjalcih in imetnikih dokumentarnega gradiva* (str. 341-347). Avtorji Žarko Bizjak (Ljubljana), Nada Čibej (Koper), Vesna Gotovina (Ljubljana), Hedvika Zdovc (Celje) so v njem orisali sodelovanje med arhivi ter ustvarjalci in imetniki gradiva, nakazali težave, s katerimi se srečujejo pri delu, in predstavili novi računalniški informacijski sistem InfoArh, ki bi naj te težave zmanjšal na najmanjšo možno mero ali pa jih celo popolnoma odpravil. Količina gradiva, le-ta se pri ustvarjalcih in v javnih arhivih v Sloveniji z leti povečuje, nas je prisilila k racionalizaciji dela, boljši izrabi računalniških zmogljivosti in hitrejšem prenosu informacij. Odprtost sistema naj bi omogočila, da se vanj vključijo tiste ustanove, pri katerih nastaja gradivo in so ga po Zakonu o arhivskem gradivu dolžne izročati pristojnemu arhivu.

Referate so delavci v Pokrajinskem arhivu Maribor oblikovali v publikacijo, tiskali pa so jo v Rogina d.o.o., Radizel.

Objavljeni referati v prvem zborniku dopolnilnega izobraževanja s področja arhivistike, dokumentalistike in informatike v Radencih pomenijo dragoceno pridobitev za slovensko arhivsko javnost, in to ne samo z vidika izmenjave množice teoretičnih mednarodnih izkušenj arhivske teorije, ampak predvsem z vidika bogatih izkušenj arhivske prakse, ki so jo avtorji v njem posredovali.

Leopold Mikec Avberšek